

לונדון, 14.7.36

בעשר בבוקר ברומה, בעשר בערב בלונדון, וזה לאחר
שעמדתי במילן, בפרנקפורט, בקלן, באמסטרדם, ברוטרדם - מהלך
של 1928 קילומטר.

מכל הנסיונות שלי באווירון הייתה טיסה זו המעניינת

ביותר, ביחוד השעה וחצי של המעבר בשוויצריה. כחצי הדרך
מרומא למילנו כיסו העננים את פני האדמה, ודומה היתה כאילו
סובנה יפה יפה ועסופה גלי קצף לבן. רק זעיר שם נשקף מתחת
אי ירוק ומיד נעלם. וכך עברנו על פני פירנצה מבלי לראותה.
אך בהתקרבנו לברכת הפו נתבהרו פני - לא השמים, אלא האדמה,
ונתגלתה צפון איסליה בירקרקותה בפורחת. הגבעות, המדרונים,
העמקים והגיאיות - הכל עטוף דשא, בר, עצי פרי. אף זרת אחת
אינה קרחת ובלתי מעובדת. זרמי הפו מפצלים את כל האדמה,
ומבוזזים את הנוף. אך זו היא רק הקדמה למה שבא אחרי מילנו.
כל ההדר השופע של הררי-השלג, האגמים המבהיקים בתכלתם הירוקה,
משבצות-היערות בצלעי ההרים, החומות האפלות הרובצות בין
רוכסי-סלעי מגור, הרצועות הצחורות של אשדות מתפתלות ונעלמות
במדרונים חלולים, וערים וכפרים טובעים - זעירים כצעצועי-
ילדים - בחוף שטיחי-עצים שנראים כגג ירוק אחד רצוף, הפרוש
במרחקי העומק, ושוב אגמים וראשי צוקים ולבנת שלג וירק-יערות
וצהלת-שדמות ופה ושם קומות קומות של עננים פורחים בגיא ובצלע
ההר ועל ראשו - וכל זה תחתך, כשמעליך פרושים אדי תכלת ירקרקת
של שמים גבוהים, רחבים רבי-אופק, ואתה סס מעל ראשי-השלג של
ההרים השכובים, ואף רגע-נושף אחד אינו דומה לחברו, ובטרם

בלעת תמונת=הוד אחת והנה שניה דואה לקראתך, ותוך כדי מבט -
איננה, כי אגם חדשנמתח מתחת והרים חדשים עוסרים אותו ומבהיק
לובן שלג בנקיקיהם ויערות מוריקים, והר רודף הר וביא מאחרי
ביא מסתחר, והעין לא חשבע המראה הגדול הבורח ומתחמק וחוזר
כשהוא חדש ונחבא מיד ומופיע שוב כהרף עין בלבוש מחודש של
הרים ושלג וירק=ערים ותכלת אגמים ואפלת=תהומות - - -
והנשימה קצרה - כאילו אין אוויר לנשום, כי האווירון ממריא
על ראשי הרים בגובה של שלושת אלפים מסר ויותר, ואם כי
משק המוטורים מחריש את אזניך נדמה לך שדומית נצח נסוכה על
מראה נורא=הוד זה המגמא מתחתך כצילילי שירת קסם שאינם נשמעים
אלא מרננים בלב...

הנה לוקרנו בקצה "האצם הגדול" ועוד מעט - לוצרן
ותיכף אחריה צורין, ומיד קונסטנץ - וההרים נגוזים - והמישור
הגבנוני של גרמניה מתגולל לפניך - ואין עוד שלג, ולא תכלת
האגמים, רק שדות ירוקים וכפרים ונהרות ורצועות דקות של
פסי רכבת - עד בואך פרנקפורט. נמוג הקסם - ואחה זוכר
רק את היסלר, וצר לך על צהלת-השדות הברוכים אשר נסמאו בצלב
הקריס, ורק לאחר שאתה משאיר מאחוריך את הדוב המזדקר על שפת
הריין החוצה את קלן - ומתקרב לאדמת השפלה של תעלות=הולנד
אתה נושם ברוחה, וברגש יותר קל אתה יוצא בתחנות אמסטרדם
ורוטרדם, לא כבפרנקפורט וקלן.

בדמדומי ערב אנו עוברים את התעלה, וכשאנו מגיעים
לחופי אנגליה מנצנצים כבר הכפרים והעירות באור חשמל, ולפני
קרודון נחרזת האדמה המבהיקה עדיין למרות אפלולית הערב

בירקרותה המרגעת - מחרזות-אור אדמדמות של פרברי לונדון, ואגדת-קסמים חדשה משתרעת לאין סוף כאילו, ביפעת אורה הצומח ברקיע התחתון. נזכרתי בים-האשים של ליל ניו-יורק - לא זהו המראה בלונדון. אין כאן מחול-להבות סואן של מרקיעי-שחקים בוערים כאילו בתוך ים של אש, כבניו-יורק ושיקגו, אלא מחרזות עגולות ואלכסוניות של אורות שקטים וצנועים, מרגיעים ומלטפים על רקע של דשא ירוק זרוע ביתנים-צעצועים, שאינם מסתירים ומבליעים אלא להיפך, מבליטים ומדגישים את שפע הירק והדשא והעצים הנוהרים ביפעת האור הרך השפוף על פניהם.

15.7.36

האווירון נחאחר אחמול בשעה וחצי, וכשהגעתי למלון

כבר היה אחת-עשרה, ורק הבוקר נפגשתי עם החברים.

מסרתי מיד לחיים רשמי מהארץ ומתמצית שיחתנו עם הנציב. כשסיפרתי על עבר הירדן אמר לי שבשנת 1930 היתה שיחה בענין זה בחדרו של נשיא הממשלה בפרלמנט. השתתפו חיים, פ.ר. ג'ימי, רמזי ועוד מיניסטרים אחדים. מיס מאי חיפשה פרוטוקול השיחה ההיא - ולא מצאה.

ראיתי חליפת המכתבים עם א.ג. - והנה שוב משגה

כבד, והפעם כולם אשמים: הוצעה לא.ג. בכתב סמכות לוועדה העלולה להתפרש לרעתנו. לא הכניסו שום רמז על מצב העם היהודי ולא על עבר הירדן - והכניסו נוסח על מניעת השנות המאורעות שכאילו קודמת לקיום המנדט...